

Rapport ziekteverzuim: zorgwekkende stijging bij directeurs

Nieuws maandag 1 maart 2021

Vorige maand is het rapport ziekteverzuim van het onderwijspersoneel verschenen. Daarin vinden we voor het kalenderjaar 2019 – voor corona – gedetailleerde statistische gegevens over ziekteverlof, verlof voor verminderde prestaties wegens ziekte en langdurig verlof om medische redenen. Sommige tendensen van de voorbije jaren worden bevestigd, andere net niet.

Ziekteverzuimpercentage

Het ziekteverzuimpercentage is de voorbije jaren voortdurend gestegen en 2019 was geen uitzondering. Met eendagsziekten bedroeg het 4,65 procent (tegenover 4,48 procent in 2018), zonder eendagsziekten 4,48 procent (tegenover 4,31 procent in 2018). Deze stijging (met 3,8 en 3,9 procent) wordt deels verklaard door de stijging van het totale aantal personeelseenheden (+ 1,67 procent tegenover 2018). Een tweede verklaring is de ‘vergrijzing’ van het onderwijspersoneel: door het afbouwen van de uitstapmogelijkheden en de verhoging van de pensioenleeftijd, zijn er steeds meer personeelsleden ouder dan 56 jaar in dienst (+7,4 procent tegenover 2018).

Het onderwijsniveau met de grootste stijging is dat van de CLB’s: van 4,51 in 2018 naar 5,03 procent in 2019, een stijging van 11,5 procent.

De provincie met het grootste gemiddelde ziekteverzuim blijft Limburg met 15,37 procent voor de mannelijke personeelsleden en 19,93 procent voor de vrouwelijke. In 2018 was dat respectievelijk 15,38 en 19,06 procent.

Het gemiddeld aantal ziektedagen stijgt met de leeftijd. Voor de groep onder de 26 jaar is dat 4,21 voor de mannen en 5,79 voor de vrouwen, voor de groep vanaf 56 jaar is dat 32,66 respectievelijk 34,45.

Nulverzuimpercentage

Het nulverzuimpercentage is het percentage personeelsleden dat in de loop van het jaar niet ziek is geweest. Het is het hoogst in de groep jonger dan 26 jaar en het laagst in de groep van 26 tot 35 jaar, vooral bij de vrouwen. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de aanwezigheid van jonge kinderen in het gezin.

Oorzaken

Van het totale aantal ziektedagen hebben de meeste een psychosociale grond. Dit cijfer stijgt ook in 2019. Bij mannelijke personeelsleden is dat 43,55 tegenover 40,84 procent in 2018), bij vrouwelijke 42,66 tegenover 39,28 procent in 2018). De mannen moeten dus terrein prijsgeven. Wat het aantal ziektegevallen betreft, staat griep op de eerste plaats, gevolgd door psychosociale aandoeningen, zowel bij mannen als vrouwen.

Beroepscategorieën

Directeurs zijn sterk vertegenwoordigd bij de personeelsleden die ziekteverlof nemen omwille van psychosociale

aandoeningen. In de leeftijdscategorie 56 tot 65 jaar wordt bij de directeurs 62,03 procent van de ziektedagen veroorzaakt door psychosociale aandoeningen. Als we dit vergelijken met het cijfer van alle personeelscategorieën, dan komen we aan een verschil van bijna 40 procent. Bij CLB-directeurs zien we een stijging van 25,84 naar 67,76 procent, een toename met maar liefst 260 procent! Ook de stijging bij de directeurs basisonderwijs vraagt aandacht: van 53,78 naar 59,49 procent ofwel een toename van meer dan 10 procent.

Deeltijds werk en VVP

In het algemeen heeft het voor de cijfers geen belang of personeelsleden voltijds of deeltijds werken. Wellicht werken veel personeelsleden net deeltijds om te vermijden dat ze ziek worden.

Het gebruik van verlof voor verminderde prestaties wegens ziekte (VVP-ziekte) en langdurig verlof voor verminderde prestaties wegens medische redenen (LVVPmed) neemt toe. Bij VVP-ziekte bevindt de meerderheid van de aanvragers zich in de leeftijdsgroep van 46 tot 55 jaar. De voornaamste reden om VVP-ziekte te nemen is een psychosociale aandoening. De aanvragers van LVVPmed komen uit de leeftijdsgroep van 46 tot 55 jaar (vrouwen) of 56 tot 65 jaar (mannen). Ook hier spelen psychosociale aandoeningen een belangrijke rol.

Actie tegen ziekteverzuim

Omdat psychosociale aandoeningen een belangrijke oorzaak van ziekteverzuim blijven, zal het ministerie van Onderwijs een aantal acties uitrollen, onder meer door een antipestbeleid uit te werken, opleidingen voor vertrouwenspersonen in te richten en aandacht voor zelfzorg te stimuleren. Wij komen hierop in een volgend nummer van Tribune terug.

In dit artikel hebben we ons beperkt tot de cijfers en tendensen die het meest in het oog springen. Je kan het volledige rapport zelf inkijken via onze website (www.acodonderwijs.be/ziekteverzuim-2019).

jeanluc.barbery@acod.be